

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím:

Forrás:

A főváros és a közéletmérés

Előzetes

Bp.

1916. XI. 18.

Osztályozás

Tárgy

381.631

Hely

"1916"

Idő

381.631 1916

Személy

A főváros és a közéletmérés.

A pénzügyi bizottság ülése.

A vigalmi adó.

A vigalmi adó képezte volna főtárgyát a pénzügyi bizottság mai ülésének. Azonban az elnök mindjárt bejelentette a mai napon-nála megjelent szinigazgatóknak ama kérelmét, hogy a bizottság várja be az ő észrevételeiket, amiket az adóbeszedés *technikai részére* nézve tesznek s csak azután tegye meg javaslatát. Voltak, akik támogatták a kérelmet, mások feleslegesnek tartották a halasztást, mert hiszen a szinigazgatók a közgyűlésig anélkül is beérkezhetnek kérelmeiket. A tárgyalás sürgőssége mellett szól az is, hogy a vigalmi adót január 1-ére már életbe kellene léptetni, hogy hozadéka minél előbb jótékony célra legyen fordítható. Ez az adó különben sincs semmi összefüggésben a többi adójavaslatokkal, melyek a háztartás deficitjén lesznek hivatva segíteni. Végül a bizottság abban állapodott meg, hogy általánosságban letárgyalja a vigalmi adót ma, a részleteket a jövő pénteken tartandó ülésen állapítja meg s hogy ez az ügy a legközelebbi közgyűlés napirendjén szerepelhessen, a h. főpolgármestert felkérlik, hogy a már e hó 22-ére összehívott közgyűlést egy héttel szintén odázza el.

A bizottságot az általános tárgyalás azonnal való megejtésére az indította, hogy az egyheti késedelem senkit se ringasson abban a reményben,

hogy az időt ellenkező irányban hangulatkeltésre lehet felhasználni s a közgyűlést el lehet téríteni az adó behozatalának gondolatától. Az általános tárgyalásban Lengyel Endre, dr. Pető Sándor és Vázsonyi Vilmos vett részt. Mindnyájan hozzájárultak az adó behozatalához, de Lengyel azt kívánta volna, hogy az adót ne csupán a szórakozó közönség fizesse. Orfeumok, varieték, mozik fizessék az adó felét maguk, és azok másik felét háríthassák át a közönségre. Ezek nagy része az idén már ugyanis felemelte a jegyek árát. Pető Sándor is nem a szórakozókat, hanem a szórakoztató helyeket adóztatná meg s nagy adóval sujtaná a lóversenyt és a hazard kártyajátékokat. De a hazard kártyajátékot — veti ellen Vázsonyi — tiltja a törvény s a főváros nem válhatik ezek megadóztatásával orgazdává. Ami a szórakozókat illeti, ha a vállalatok meg akarják őket kímélni, lefizethetik a vigalmi adót évi átalányösszegben. Ez az adó a színházakat sem teszi tönkre, hiszen látjuk, hogy a közönség szívesen megadja a magas elővételi árakat is. Erre a bizottság befejezte az általános vitát s a vigalmi adó behozatalát egyhangúlag elfogadta.

Az uzsonnakávé.

Az uzsonnakávé eltöltése mai érvényében nem felel meg a várakozásnak, mert a rendeletet kiadják Vázsonyi Vilmos ma a pénzügyi bizottságban azt kívánta, hogy a kávémérésekben, vendéglőkben és szállodákban is tiltsák el 3-tól 8-ig a tejjel készült ételek és italok kiszolgálását és pedig a főváros ezt saját elhatározásából tiltsa el, mivel a közéletmérés hivatal nem szüntette meg a főváros autonómiáját s amit a köz érdekében szük-

ségesnek látunk, mi magunk is elrendelhetjük. Az egész vonalon legyen rend és egyenlőség. Ne tegyünk a felnőttek közt különbséget, hogy a kávéházban a nagyságos ur nem uzsonnázhatik kávéval, de a kávémérésben a kocsis igen. Az ügyosztályvezető Folkusházy tanácsnok igazat adott Vázsonyinak s hivatásba helyezte, hogy a hatóság az irányban a saját iniciatívájából hamarosan intézkedni fog.

Az ácsorgás kérdése.

A csődület és várakozás az üzletek előtt, a mostani téli napokban még jobban szemet szur mindenkinek, mint eddig. Öreg emberek és gyermekek, hiányos ruházatban 4—5 óra hosszat várakoznak egy kis zsirért, egy kis cukorért, burgonyáért, petróleumért s ha a zsir- és cukorjegyek behozatala valamint segít is a bajon, a várakozás és csődület nem fog megszűnni, ha az egyéb intézkedéssel nem lesz egybekapcsolva. Vázsonyi Vilmos a pénzügyi bizottságban ma azt ajánlotta, hogy a főváros először is a saját élelmiszerbódéiban ne csak egy ablaknál ossza ki az élelmiszereket, hanem a bódé mellett 3—4 árusító helyet is lehet felállítani, hogy a közönség azoknál oszoljon meg s azonkívül a kereskedő világgal is legyen érintkezésben, azok közt is osszon ki készleteket, szóval a lisztjegyeket vegye mintául, lám a liszt kiosztás jól bevált. Folkusházy tanácsnok azonban ettől nem remél sikert, mert liszt van elég s a közönséget ki lehet elégiteni, de a többi cikk, ami a tömegélelmérésben szerepet játszik, nincs oly bővíben s akármennyi árusító lesz is, ha nem rendelkezik a város elegendő készlettel, a boltok mindig ostrom alatt fognak állani. Csakis a jegyrendszer fokozatos behozatala

segíthet részben a bajokon, segíteni fog már annak a híre is, hogy a készletek *igazságosan lesznek szétosztva*, mint a lisztnél, mert sokan nem csak a napiszükségletért ácsorognak a bódék előtt, hanem azért is, hogy nem tudják, a *jövő héten egyáltalán kapnak-e még árut*. A közeli napok több cikkre nézve nagy enyhülést fognak hozni.

Az élelmiszerek összeírása.

Az élelmiszerek összeírása a háztartásokban ma nem kevésbé izgatta fel a pénzügyi bizottságot. Ki vannak osztva az iverk, melyeken egy új népösszeírás történik s a házi élelmiszerkészletek is *vasárnap, a hó 19-én* bevallandók lesznek. Már most, mi ennek a célja, kiáltott fel *Glücksthal* lipótvárosi bizottsági tag, ki legjobban tudja, mily nagyok a lipótvárosi háztartások napi szükségletei. Be kell vallani a liszt, zsír, hüvelyes vetemények, rizs, szappan, burgonya, cukor teljes összegét, ami csak az éléskamrában összeraktározva van. A felszólalt bizottsági tag a közönség félelmét tolmácsolta, hogy *a fejenként hivatalosan megállapítandó szükségleten felül talált készletet majd a közönségtől elrekvirálják*. *Folkusházy* Lajos tanácsnok erre azt a választ adta, hogy *egyelőre, ma* ilyesmiről egyáltalában nincs szó, csak tájékozódni kívánnak az egyeseknél és az üzletekben lévő készletek felől. Általában a tendencia az, hogy miután a hatóság minden fontosabb élelmickekknél a jegyrendszerre kíván áttérni, — az, akinek kellő készlete van, addig zsír, cukor stb. jegyet ne kapjon, míg a saját készlete tart.

*

A főváros tanácsának közélélmezési ügyosztálya az alábbi közleményt teszi közzé:

«Az élelmiszerkészleteknek folyó hó 19-iki összeírásával kapcsolatban az a hír terjedt el a közönség körében, hogy a hatóság ezen összeírás alapján a háztartási készleteket *rekvirálni* fogja. A közélélmezési ügyosztály a közönség megnyugtására kijelenti, hogy a háztartási készletek összeírásának *nem ez a célja*. A házi szükséglet *rendes mérvét meg nem haladó készleteket* a hatóság egyáltalán nem szándékozik rekvirálni. Ennélfogva a hatóság joggal elvárhatja, hogy a közönség a háztartási készleteit *a valóságnak híven*, pontosan bevallja, annál is inkább, mert a hatóság *a bevallásokat a magánháztartásokban is ellenőriztetni* fogja. Akészletek pontos és lelkiismeretes bevallása annál is inkább hazafiui polgári kötelesség, mert a helyes bevallás által azok, akik megfelelő készletek felett rendelkeznek, másoknak, kik készletek felett alig, vagy egyáltalán nem rendelkeznek, a hatóság által való ellátását megkönnyítik.